

*Badanie opinii mieszkańców Małopolski
na temat istotnych dla rozwoju województwa
obszarów działań samorządu wojewódzkiego*

Kraków, kwiecień 2013

Opracowanie zostało przygotowane przez zespół Małopolskiego Obserwatorium Rozwoju Regionalnego w składzie:

Bartosz Józefowski
Kinga Krasoń-Pilch
Agnieszka Misiaszek-Wylandowska

Realizacja badania techniką wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo (CATI) została wykonana przez Międzynarodową Wyższą Szkołę Logistyki i Transportu we Wrocławiu.

Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju
Małopolskie Obserwatorium Gospodarki
Departament Polityki Regionalnej
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
31-552 Kraków, ul. Wielicka 72

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne jest na stronie: www.politykarozwoju.obserwatoria.malopolska.pl oraz www.gospodarka.obserwatoria.malopolska.pl.

Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podawanie źródła.

Opracowanie współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spis treści:

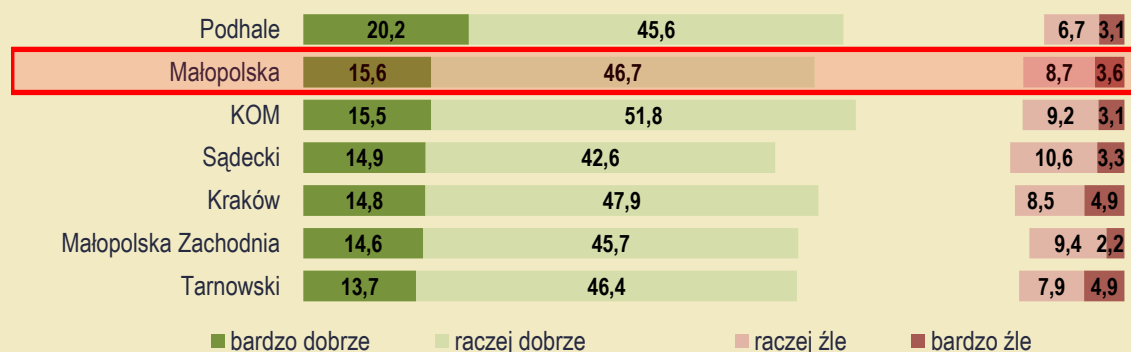
<i>Ocena sytuacji w Małopolsce</i>	4
<i>Ogólne zadowolenie z życia w danej miejscowości</i>	4
<i>Ocena sytuacji na rynku pracy</i>	6
<i>Sytuacja w zakładzie pracy</i>	7
<i>Prognoza sytuacji na rynku pracy</i>	8
<i>Ocena sytuacji materialnej</i>	10
<i>Oszczędności</i>	14
<i>Opinie na temat władz województwa</i>	16
<i>Opinie na temat wyglądu najbliższej okolicy</i>	17
<i>Znajomość projektów finansowanych z UE</i>	18
<i>Wpływ funduszy unijnych na Małopolskę</i>	19
<i>Usługi publiczne</i>	20
<i>Zdrowie</i>	21
<i>Transport publiczny</i>	24
<i>Drogi</i>	25
<i>Bezpieczeństwo</i>	26
<i>Szkolnictwo</i>	27
<i>Kultura</i>	28
<i>Flagowe projekty Małopolski</i>	29
<i>Indeks kapitału społecznego</i>	31
<i>Zaufanie do innych</i>	31
<i>Aktywność obywatelska</i>	32
<i>Zaufanie do władz lokalnych</i>	33
<i>Poczucie wpływu</i>	34
<i>Indeks kapitału ludzkiego</i>	35
<i>Znajomość języków obcych</i>	35
<i>Obsługa komputera i korzystanie z Internetu</i>	36
<i>Skojarzenia z Małopolską</i>	38
<i>Główne problemy Małopolski</i>	39
<i>Nota metodologiczna</i>	41

Ogólne zadowolenie z życia w danej miejscowości

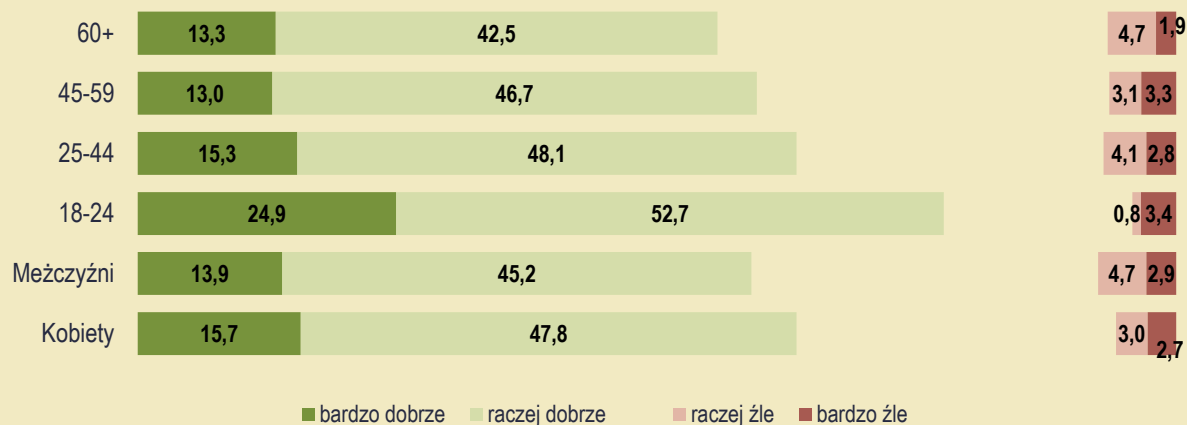
62% 26% 12%

Zadano pytanie: „Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu(i) obecnie w Pana(i) miejscowości?”. Kafeteria składała się z odpowiedzi: „bardzo dobrze”, „raczej dobrze”, „ani dobrze, ani źle”, „raczej źle”, „bardzo źle”. Dodatkowo odnotowywano również odpowiedzi: „trudno powiedzieć”. W całej próbie aż 62% respondentów udzieliło odpowiedzi pozytywnej („bardzo dobrze”, „raczej dobrze”). Negatywnej odpowiedzi („raczej źle”, „bardzo źle”) udzieliło 12% respondentów. Pozostałe odpowiedzi (czyli „trudno powiedzieć”, „ani dobrze, ani źle”) oraz braki zostały zsumowane w jeden agregat.

Jak, ogólnie rzecz biorąc, żyje się Panu(i) obecnie w Pana(i) miejscowości?

Badanie pokazało, że z wiekiem spada zadowolenie z życia. Punktem granicznym zdaje się być 25 lat, czyli dla wielu osób wiek wkroczenia w samodzielne dorosłe życie. Bardziej optymistyczne nastawienie do jakości życia przejawiają kobiety niż mężczyźni.

Pozytywna ocena warunków życia rośnie wraz z wykształceniem: od 47,5% w przypadku osób z wykształceniem podstawowym do 70,5% pozytywnych odpowiedzi udzielonych przez osoby z wykształceniem wyższym. Podobny trend zauważalny jest w zakresie związanym z zamożnością gospodarstwa domowego, liczoną jako średni z ostatnich 3 miesięcy dochód netto na jedną osobę w badanym gospodarstwie domowym – wraz ze wzrostem dochodu rośnie odsetek osób pozytywnie oceniających jakość życia: od 54,8% w przypadku osób żyjących w gospodarstwach domowych, w których dochód na osobę nie przekracza 600 zł, do 72,4% w przypadku gospodarstw o przeciętnym dochodzie ponad 1400 zł „na głowę”.

Podsumowując można stwierdzić, że najbardziej pozytywne nastawienia do jakości życia w swojej miejscowości prezentują osoby młode, dobrze zarabiające i dobrze wykształcone.

Omnibus Krakowa i Małopolski (#111):

W „Omnibusie Krakowa i Małopolski” zrealizowanym przez Klub Jagielloński na przełomie 2009 i 2010 roku, na pytanie o jakość życia w Małopolsce, 59% respondentów udzieliło odpowiedzi pozytywnej, a 9% negatywnej. Wynik zatem jest bardzo zbliżony, choć obserwujemy delikatne przesunięcie opinii w stronę negatywnych odpowiedzi.

Diagnoza Społeczna 2011 (#222):

Raport ten pokazuje, że 13 proc. mieszkańców Małopolski jest „bardzo zadowolonych” z miejscowości zamieszkania (2. miejsce wśród województw, po województwie pomorskim, gdzie mieszkańców „bardzo zadowolonych” jest 21 proc). W tym samym badaniu Kraków ma 21 proc. mieszkańców „bardzo zadowolonych” (trzecie miejsce w kraju wśród miast, po Gdyni – 41 proc. i Wrocławiu – 22 proc.).

Ocena sytuacji na rynku pracy

2%

34%

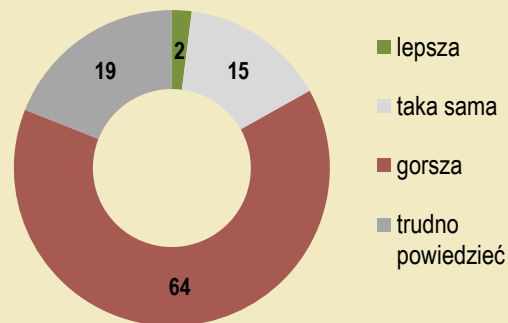
64%

W celu zbadania postrzegania przez Małopolan sytuacji na rynku pracy, zostały im zadane dwa pytania: o to, jak zmieniła się sytuacja na rynku pracy w ciągu ostatnich 12 miesięcy, a także jakich zmian spodziewają się w najbliższym roku. W obu pytaniach respondenci mieli do dyspozycji kafeterię 4 odpowiedzi.

MAŁOPOLSKA:

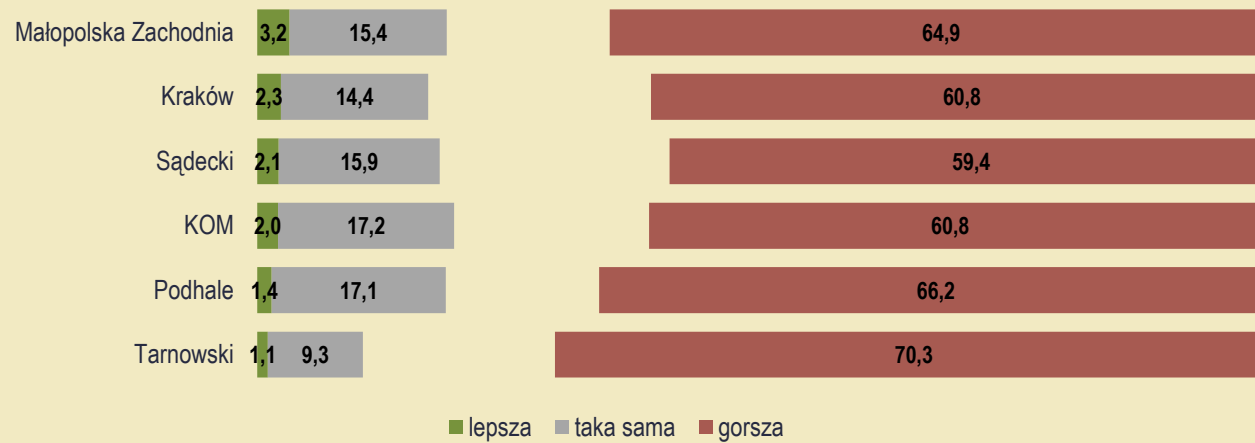
Prawie co piąty respondent miał trudności z odpowiedzią na pytanie dotyczące ostatnich 12 miesięcy. Przeważały odpowiedzi negatywne, niewielka część osób twierdziła, że sytuacja się nie zmieniła, a tylko 2% badanych (*1 na 50 Małopolan*) uważa, że sytuacja się poprawiła.

**W porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy
obecna sytuacja na rynku pracy jest Pana(-i) zdaniem:**

SUBREGIONY:

Najwięcej pozytywnych odpowiedzi na pytanie o ocenę sytuacji na rynku pracy odnotowano wśród mieszkańców Małopolski Zachodniej. Najmniej negatywnych odpowiedzi (pogorszenie się sytuacji na rynku pracy) odnotowano w subregionie sądeckim. W tych subregionach nastroje dotyczące rynku pracy są zatem stosunkowo najlepsze. Najgorsze nastroje panują natomiast w subregionie tarnowskim (najmniejszy odsetek pozytywnych odpowiedzi i największy odsetek negatywnych).

Sytuacja w zakładzie pracy

By uzupełnić informacje dotyczące tego jak postrzegana jest przez Małopolan sytuacja na rynku pracy, badanych zapytano także o ich ocenę sytuacji w miejscu zatrudnienia. Pytanie przysporzyło respondentom znacznych trudności. Połowa osób nie udzieliła odpowiedzi, kolejne 21% oceniło, że sytuacja jest „ani dobra, ani zła”. W związku z powyższym pytanie zostaje pominięte w dalszej analizie.

Prognoza sytuacji na rynku pracy

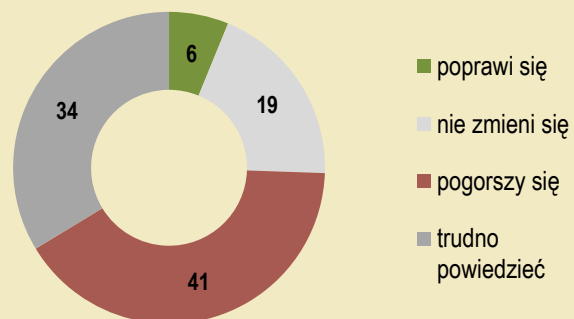
6%

53%

41%

MAŁOPOLSKA:

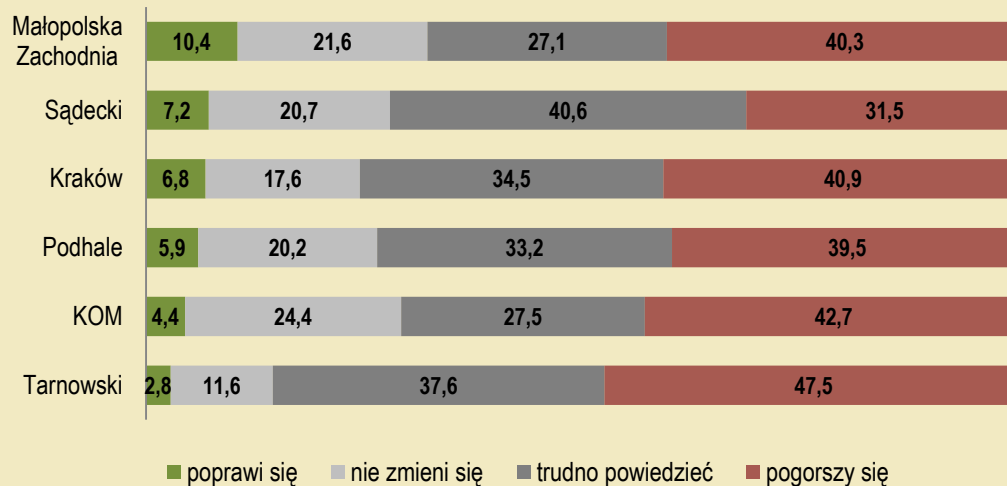
Pana(-i) zdaniem sytuacja na rynku pracy
w ciągu najbliższych 12 miesięcy:

SUBREGIONY:

Analizując subregiony, podobnie jak w pytaniu o ostatni rok, widać, iż nastroje wśród mieszkańców Małopolski Zachodniej są najbardziej optymistyczne – 10% spodziewa się poprawy na rynku pracy (dla porównania w subregionie tarnowskim taką optymistyczną postawę wykazało zaledwie 3% osób). Właśnie w subregionie tarnowskim padło ponadto najwięcej odpowiedzi przewidujących pogorszenie się sytuacji na rynku pracy – aż 47%, podczas gdy w Krakowie, Małopolsce Zachodniej i na Podhalu odsetek takich odpowiedzi oscyluje wokół średniej dla województwa (40-43%). W subregionie sądeckim, podobnie było w poprzednio analizowanym pytaniu, nastroje społeczności są względnie dobre.

Ocena zmian sytuacji na rynku pracy w przeciągu ostatniego roku w przekroju według szczegółowych podziałów jest wyjątkowo zbieżna – praktycznie odpowiedzi pozytywne (odpowiedź „sytuacja się poprawiła”), niezależnie od przyjętego podziału (wg grup wiekowych, płci, wykształcenia czy dochodów), nie przekraczają 3%, a więc trudno w tym przypadku analizować jakiegokolwiek zróżnicowanie. Natomiast wyraźne pogorszenie sygnalizowały osoby w wieku 45-59 lat, z wykształceniem zasadniczym zawodowym, o dochodach nie przekraczających 600 zł netto na osobę w gospodarstwie domowym. Nieco bardziej pozytywnie oceniana jest zmiana spodziewana w przeciągu kolejnego roku, powyżej średniej (6%) kształtowały się odpowiedzi w grupie ludzi najmłodszych, wchodzących na rynek pracy oraz osób o przeciętnym dochodzie na członka gospodarstwa domowego przekraczającym 1000 zł netto.

SUBREGION TARNOWSKI A OPINIE NA TEMAT RYNKU PRACY:

Najgorzej sytuację na rynku pracy oceniają mieszkańcy subregionu tarnowskiego – zaledwie 1% zauważyło poprawę w ciągu ostatniego roku, natomiast aż 70% przyznało, iż uległa ona pogorszeniu. Podobnie wygląda ocena przyszłości – w subregionie tarnowskim najmniej osób przewiduje zmianę na lepsze (3%), a najwięcej spodziewa się pogorszenia sytuacji na rynku pracy (47,5%).

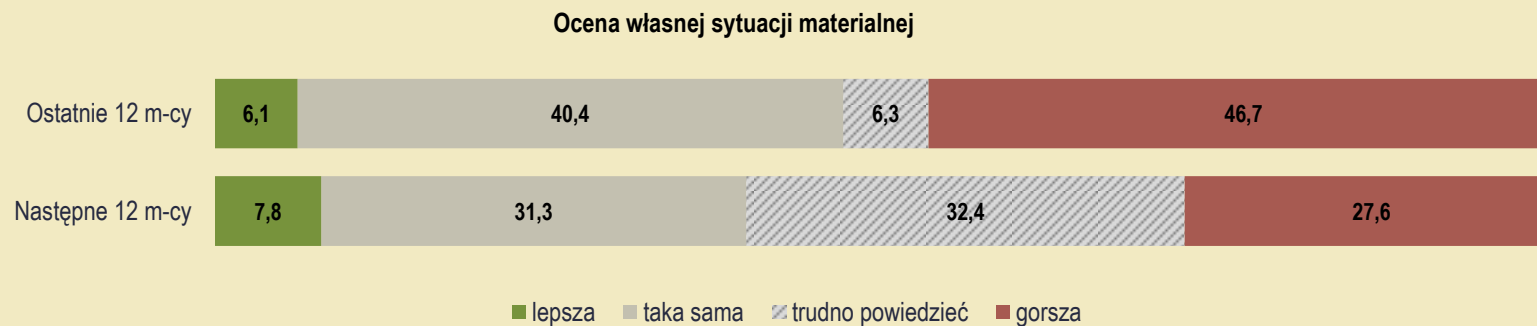
6% 47% 47%

Ocena sytuacji materialnej

W zakresie sytuacji materialnej w badaniu podjęto kilka tematów:

- Ocena sytuacji materialnej w porównaniu do tej sprzed 12 miesięcy.
- Prognoza sytuacji finansowej na najbliższe 12 miesięcy.
- Czy członkowie rodziny podejmowali dodatkową pracę w ostatnim roku?
- Czy w ciągu najbliższych 12 miesięcy prawdopodobne jest wygenerowanie oszczędności?
- Jakie są główne cele przeznaczenia oszczędności?

MAŁOPOLSKA:

Prawie co druga osoba w województwie małopolskim twierdzi, że sytuacja finansowa w jej gospodarstwie domowym pogorszyła się w ostatnich 12 miesiącach. W perspektywie nadchodzącego roku Małopolskie rodziny prognozują pogorszenie się sytuacji (27,6%), taki wynik wywołany jest głównie poprzez powiększenie się kategorii odpowiedzi: „trudno powiedzieć” (z 6,3% do 32,4%).

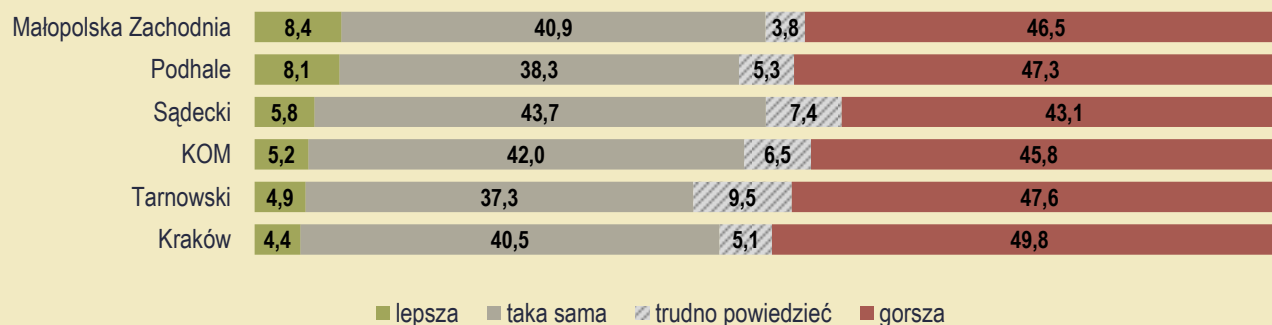
Badanie opinii mieszkańców województwa małopolskiego na temat kluczowych obszarów polityki rozwoju województwa określonych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 (#333)

W roku 2010 Małopolanie lepiej oceniali sytuację finansową swoich gospodarstw domowych. Co trzecia osoba zauważyła pogorszenie tej sytuacji w ciągu ostatnich dwóch lat, dla 18% sytuacja finansowa była lepsza i aż dla ponad 42% była „mniej więcej taka sama”.

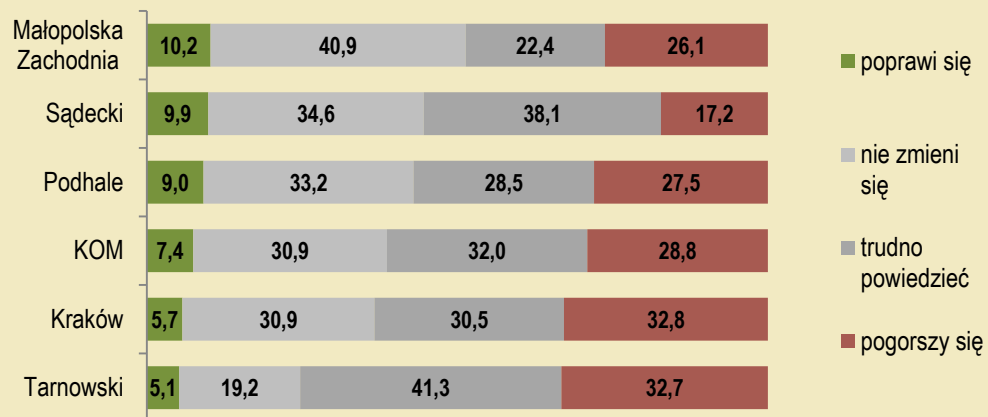
SUBREGIONY:

Miejsce zamieszkania miało niewielki wpływ na ocenę sytuacji finansowej w ostatnich 12 miesiącach. Co ciekawe, najrzadziej o poprawie sytuacji finansowej mówili mieszkańcy Krakowa, najczęściej też mówili o pogorszeniu się sytuacji. Różnice z innymi subregionami są jednak niewielkie.

Czy, w porównaniu z sytuacją sprzed 12 miesięcy, obecna sytuacja materialna Pana(i) gospodarstwa domowego jest Pana(i) zdaniem:

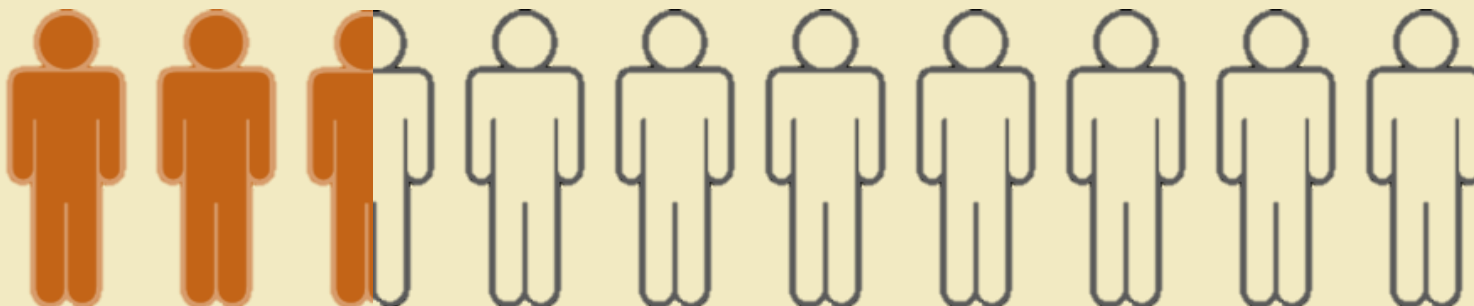

Czy Pan(i) zdaniem, sytuacja materialna Pan(i) gospodarstwa domowego w ciągu najbliższych 12 miesięcy:

Ważnym pytaniem zadany respondentom w kontekście aktywności zawodowej było pytanie o tzw. *dorabianie*:

Czy w trakcie ostatnich 12 miesięcy któryś z członków Pana(i) gospodarstwa domowego podejmował dodatkowe zajęcia zarobkowe w celu zaspokojenia podstawowych potrzeb materialnych Pana(i) gospodarstwa domowego?

23,9% Małopolan potwierdza, że w ich gospodarstwie domowym ktoś podejmował dodatkową pracę.

Najczęściej podjęcie dodatkowej pracy przez kogoś w gospodarstwie domowym deklarowali mieszkańcy Podhala (26,7%), dalej należy wymienić: Kraków (25,6%), KOM (25,5%), subregion sądecki (25,3%) oraz wyraźnie rzadsze odpowiedzi w tarnowskim (21,3%) i Małopolsce Zachodniej (19,6%).

Interesujące jest, że odsetek odpowiedzi twierdzących wzrastał wraz z rosnącym poziomem wykształcenia. Wśród osób z wykształceniem podstawowym tylko 17% respondentów deklarowało, że ktoś w gospodarstwie domowym dorabia, a wśród osób z wyższym wykształceniem aż 28%. Takich różnic nie widać, gdy weźmiemy pod uwagę np. dochód netto na osobę w gospodarstwie domowym.

Opinie nt. rynku pracy - podsumowanie:

- ✓ Wśród objętych badaniem respondentów najbardziej optymistyczne podejście do sytuacji materialnej gospodarstwa domowego cechuje ludzi młodych w wieku 18-24 lat, spośród których aż 63% uznało, iż w ciągu ostatniego roku nie nastąpiło pogorszenie, natomiast 27% odczuło pogorszenie. W tej samej grupie wiekowej najwięcej jest osób pozytywnie nastawionych do przyszłości – 18% jest zdania, iż w ciągu najbliższych 12 miesięcy można spodziewać się poprawy sytuacji materialnej.
- ✓ Niemal równie optymistyczne spojrzenie na mijający rok, spośród wszystkich grup respondentów, miały osoby z wykształceniem wyższym, wśród których przeszło połowa (52%) oceniło poprzednie 12 miesięcy jako nie przynoszące pogorszenia ich sytuacji. Jeszcze wyższe oceny dla mijającego okresu wystawiły osoby mieszkające w gospodarstwach domowych o przeciętnych dochodach netto na osobę przekraczających 1400 zł – odpowiedź „lepszą” lub „taka sama” podało łącznie 62% udzielających wywiadu. Co ciekawe, na pytanie to bardziej optymistycznie odpowiadali mężczyźni niż kobiety.
- ✓ Identyczny rozkład pojawia się przy analizie pytania o spodziewane zmiany w przeciągu kolejnego roku. Tym razem w niepogorszenie się sytuacji materialnej własnego gospodarstwa domowego wierzy 51% młodych ludzi do 24 roku życia, 45% osób z wykształceniem wyższym i 53% osób z gospodarstw o najwyższych dochodach. Na drugim biegunie znajdują się osoby z wykształceniem zawodowym (32% uważa, że sytuacja ulegnie pogorszeniu), w wieku 45-59 lat (33% odpowiedzi pesymistycznych) i przeciętnych miesięcznych dochodach między 601 a 1000 zł netto (34% odpowiedzi „pogorszy się”).

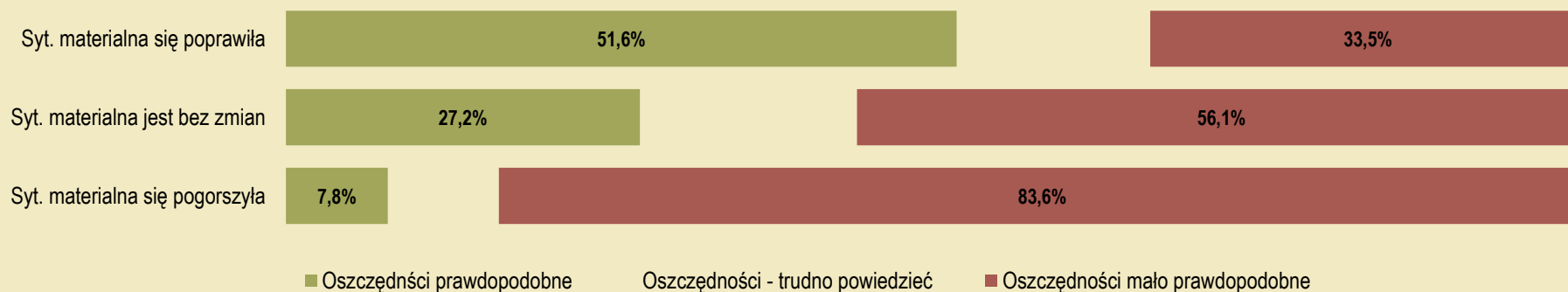
Oszczędności

18% 14% 68%

Poproszono respondentów o ocenę, jak bardzo prawdopodobne jest, że w przeciągu najbliższych 12 miesięcy uda im się oszczędzić jakiejkolwiek środki finansowe. Prawie co piąty badany uznał, że to prawdopodobne, a 2/3 uznało, że jest to mało prawdopodobne. W subregionach rozkład odpowiedzi był podobny. Jedynie w subregionie tarnowskim odpowiedzi były znacznie bardziej pesymistyczne niż przeciętnie. W tym subregionie tylko 9,5% widzi szansę na oszczędności w ciągu 12 miesięcy.

Bardziej optymistyczni w zakresie prawdopodobieństwa oszczędności byli mężczyźni, 23% wobec 15% wśród kobiet. Jeśli chodzi o wiek, to jedyną grupą odstającą wyraźnie od średniej były osoby w wieku 18-24 lata (30%).

Odpowiedź na to pytanie najsilniejszy związek miała z tym, jak respondent ocenia swoją sytuację materialną w ostatnich 12 miesiącach.

Co może wydać się ciekawe, to fakt, że to, czy dana osoba deklarowała tzw. dorabianie, nie miało prawie wcale wpływu na rozkład odpowiedzi w kontekście prawdopodobieństwa wystąpienia oszczędności.

Na pytanie o przeznaczenie oszczędności odpowiedziało nieco ponad 35% respondentów. W związku z tym, że badany mógł wskazać maksymalnie 3 kategorie, odsetki odpowiedzi na wykresie poniżej nie sumują się do stu. Najpopularniejszą odpowiedzią są bardzo wyraźnie wydatki remontowe. Duże wydatki, tj. samochód, mieszkanie czy dom, to najrzadziej wskazywane cele oszczędzania. 35% osób z pośród tych, które odpowiedziały na pytanie o przeznaczenie oszczędności, wskazało bieżącą konsumpcję.

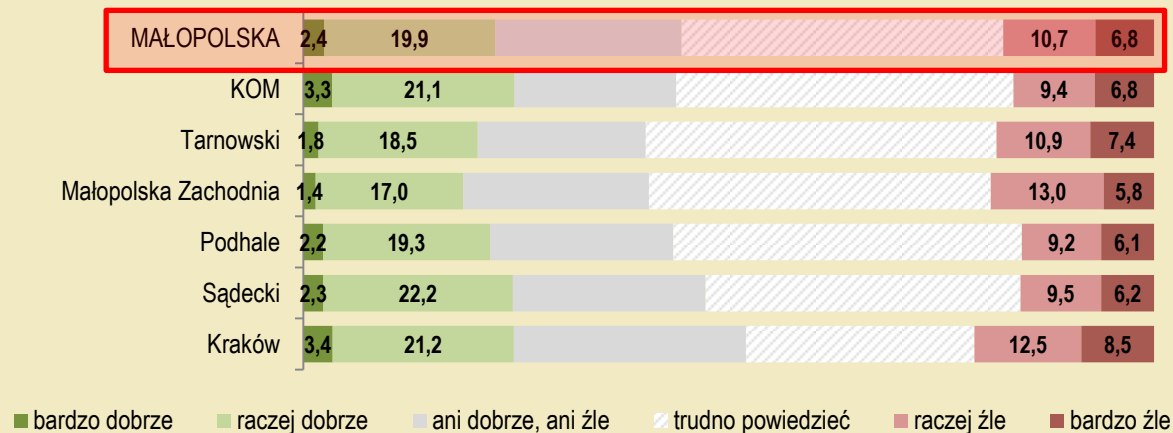
Oszczędności i kredyty – Centrum Badania Opinii Społecznej (#444)

W październiku 2012 roku reprezentatywnej próbie Polaków CBOS zadał pytania dotyczące oszczędzania. 51% respondentów deklaroowało, że ma oszczędności (w tym 11% ma oszczędności większe niż rok wcześniej). Brak oszczędności zadeklarowało 45% badanych. Według CBOS jednym z czynników wpływających na wielkość oszczędności jest stosunek do oszczędzania. Tylko 67% Polaków uważa, że warto oszczędzać (zdecydowanie warto 30%, raczej warto 37%).

Na pytanie, jak ocenia Pan/Pani działalność władz województwa małopolskiego, aż 37% ankietowanych odpowiedziało „trudno powiedzieć” i 21% „ani dobrze, ani źle”, co może świadczyć o niewiedzy mieszkańców na temat władz regionalnych i działań podejmowanych przez aktualnie zarządzających województwem. Przeważają jednak opinie pozytywne nad negatywnymi. Celowo nie pytano wprost o Zarząd Województwa Małopolskiego a tylko o władze regionu. Niestety większość osób w Polsce ma problem z odróżnieniem wojewody i marszałka. Pytając o ocenę np. marszałka, nie upewniając się, czy respondent prawidłowo odróżnia urzędy, otrzymalibyśmy wiele fałszywych rezultatów.

Jak Pan(i) ocenia działalność władz województwa małopolskiego?

Najlepiej władze Małopolski oceniane są przez osoby młode, w wieku 18-24 lat oraz ci, którzy ukończyli 60. rok życia. Dobre oceny uzyskują władze również wśród osób uczących się (w pozostałych kategoriach zawodowych ocena władz regionu nie różni się znacząco) oraz wśród tych, których średni dochód miesięczny przekracza 1400 zł netto. Dobrze postrzegają władze regionu również osoby, które znają projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej (różnica 7 pkt procentowych nad tymi, którzy takich projektów w miejscu zamieszkania nie dostrzegają).

Najgorzej władze województwa oceniane są przez osoby z wykształceniem podstawowym (wśród osób z wyższym niż wykształcenie podstawowe nie ma znaczących różnic w ocenie władz) oraz ci, którzy zarabiają najmniej (średnio poniżej 600 zł netto miesięcznie).

Opinie na temat wyglądu najbliższej okolicy

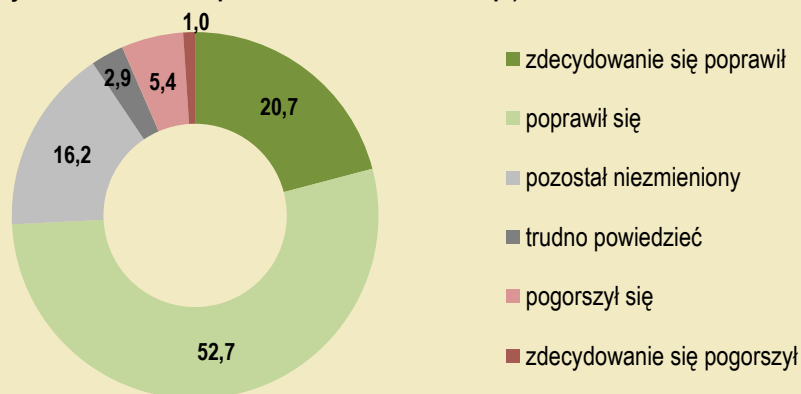
73%

19%

6,5%

Na pytanie o wygląd najbliższej okolicy aż 73% mieszkańców Małopolski odpowiedziało, że w ostatnich 5 latach „zdecydowanie się poprawił” lub „poprawił się”. Dla 16% pozostał niezmienny. „Pogorszył się” i „bardzo się pogorszył” dla ponad 6%.

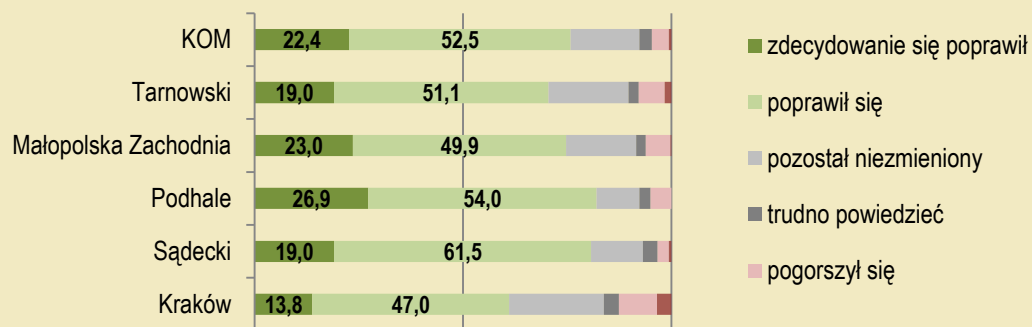
Czy w porównaniu do 5 lat wstecz wygląd najbliższej okolicy Pana/i miejsca zamieszkania (budynków, chodników, placów zabaw, skwerów, itp.)?

SUBREGIONY:

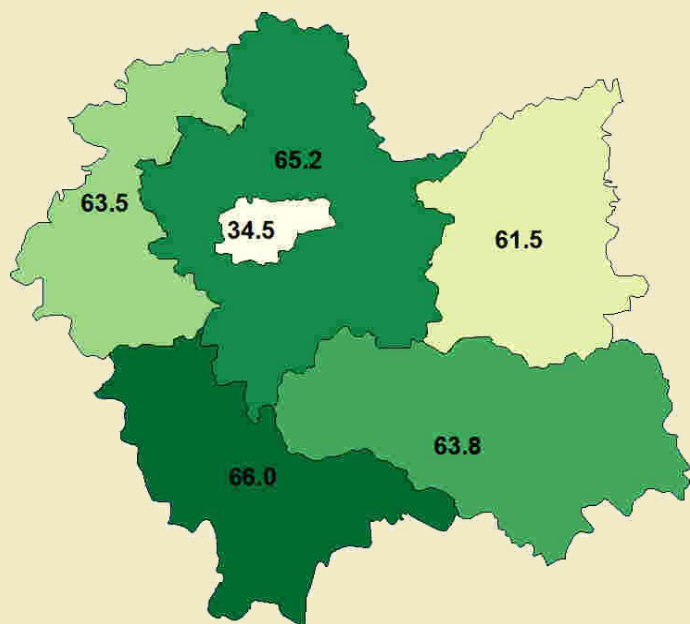
Pozytywne zmiany w wyglądzie najbliższej okolicy najmniej zauważalne są przez Krakowian, najbardziej – mieszkańców subregionu sądeckiego i Podhalań. Wygląd najbliższego miejsca „pogorszył się” lub „zdecydowanie się pogorszył” dla 12,5% mieszkańców Krakowa, 3% mieszkańców Sądecczyzny, 5% Podhalań, 6% mieszkańców Małopolski Zachodniej, 8% subregionu tarnowskiego, 4,5% mieszkańców KOM-u.

Czy w porównaniu do 5 lat wstecz wygląd najbliższej okolicy Pana/i miejsca zamieszkania (budynków, chodników, placów zabaw, skwerów, itp.)?

Znajomość projektów finansowanych z UE

59,5% 14% 25%

Większość Małopolan (prawie 60%) zna w swojej okolicy konkretne przykłady projektów realizowanych przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej.

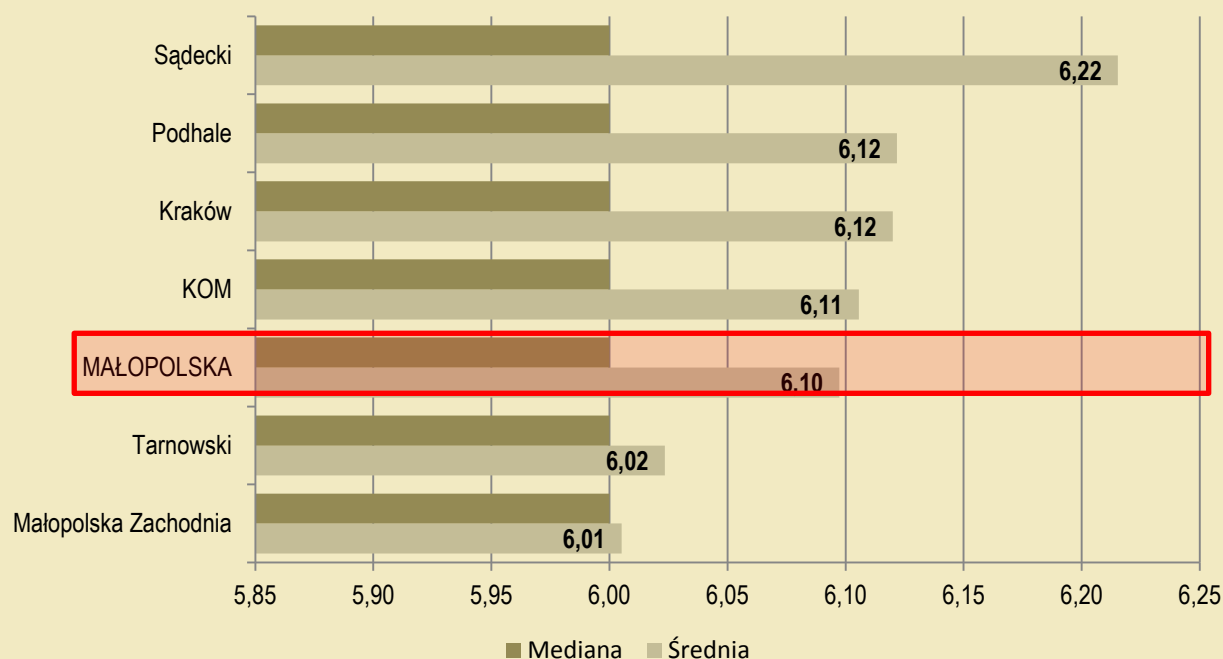
W subregionach sytuacja jest zróżnicowana – o ile ponad 65% mieszkańców Podhala i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego zna konkretne przykłady projektów realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej w miejscu zamieszkania, to w Krakowie jedynie 35% mieszkańców odpowiedziało na to pytanie twierdząco (przeważają odpowiedzi negatywne – aż 41,5%). W Krakowie jest też najwięcej osób (23%), które na to pytanie odpowiedziały „trudno powiedzieć”.

Wpływ funduszy unijnych na Małopolskę

Małopolanie uważają, że fundusze unijne mają wpływ na Małopolskę, choć ten wpływ nie jest duży. W subregionach nie ma znaczących odchyłów od wyników analizy na poziomie wojewódzkim.

Małopolanom zadano pytanie, jak oceniają wpływ funduszy unijnych na rozwój regionu. Respondenci mieli ocenić ten wpływ na skali od 1 do 10, gdzie 1 oznaczał brak wpływu, a 10 bardzo duży wpływ. 18% ankietowanych odpowiedziało na to pytanie „trudno powiedzieć”.

Mediana dla Małopolski jak i w poszczególnych subregionach wyniosła 6. Średnia odpowiedzi dla Małopolski i w poszczególnych subregionach nieznacznie się różni:

Satysfakcja z usług publicznych - podsumowanie:

Respondentom przedstawiono w badaniu kilka tematów, obszarów usług publicznych. Poproszono ich o ocenę satysfakcji z tych usług na pięciostopniowej skali. Na kolejnych stronach raportu przedstawione są szczegółowe rezultaty. Dla łatwiejszego ogarnięcia dużej ilości danych prezentujemy w ramach skrótu wskaźniki satysfakcji, czyli sumę odpowiedzi: „zdecydowanie zadowolony” i „raczej zadowolony”.

Podstawowa opieka zdrowotna	45,3%
Specjalistyczna opieka zdrowotna	24,9%
Transport publiczny	46,9%
Drogi	48,6%
Bezpieczeństwo	66,1%
Szkolnictwo	49,5%
Kultura	42,0%

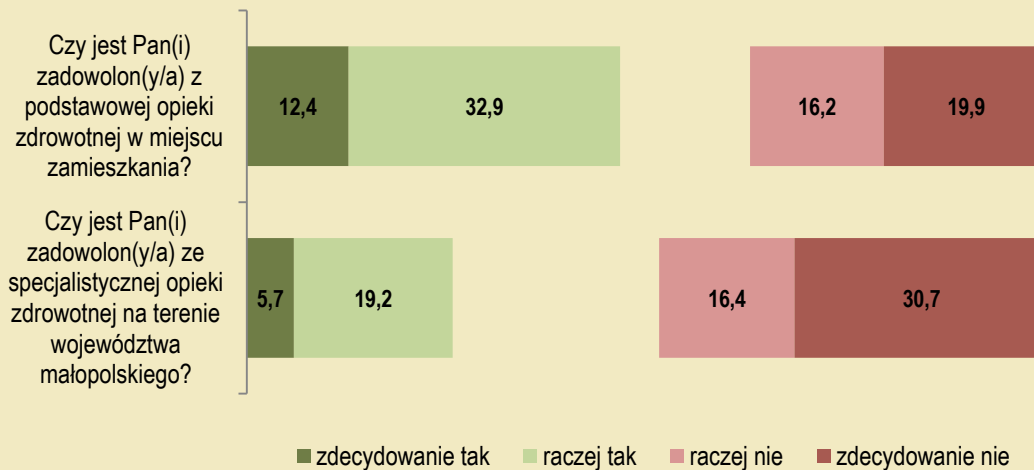
45% 36%

25% 47%

Satysfakcja z usług publicznych – ZDROWIE

Małopolanie są raczej zadowoleni z podstawowej opieki zdrowotnej w miejscu zamieszkania (45% odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), dla 36% mieszkańców Małopolski opieka ta nie jest satysfakcjonująca. Gorzej jest, w opinii mieszkańców, w obszarze specjalistycznej opieki zdrowotnej w województwie – 25% jest zadowolonych z tej opieki i aż 47% niezadowolonych.

MAŁOPOLSKA:

Badanie opinii mieszkańców województwa małopolskiego na temat kluczowych obszarów polityki rozwoju województwa określonych w Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 (#333)

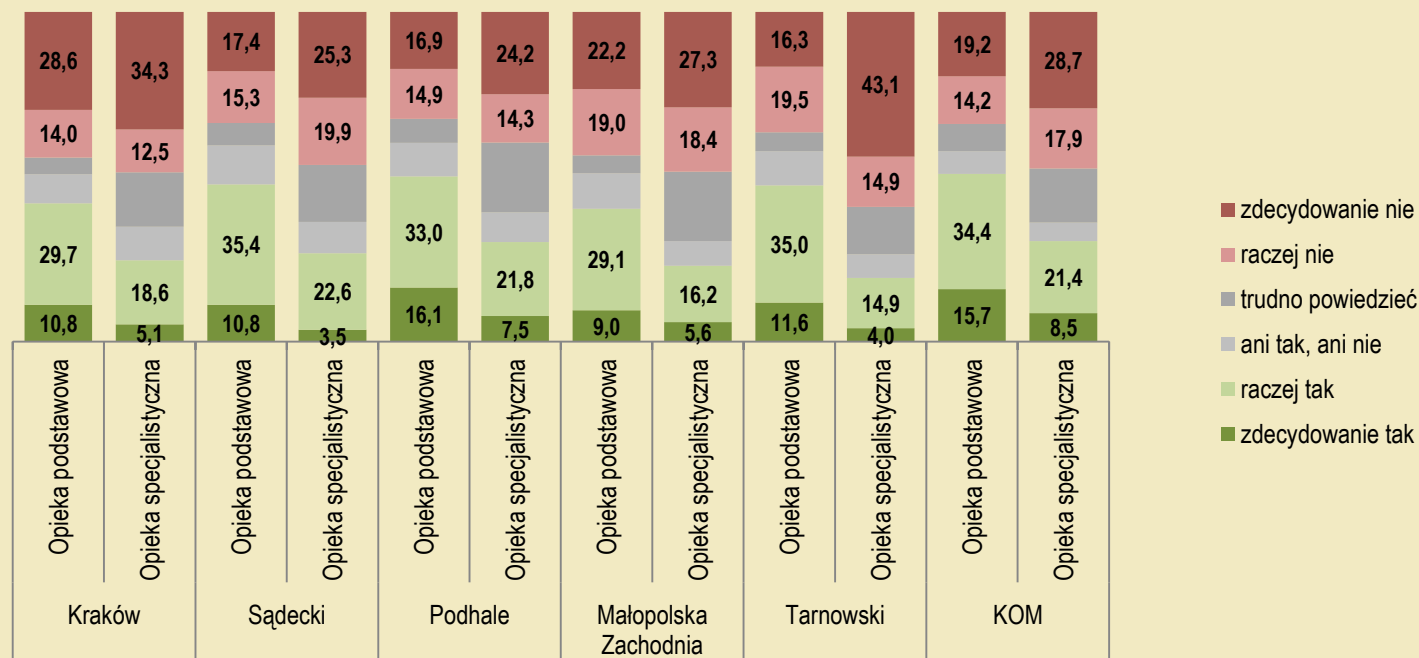
W 2010 roku, w badaniu, które zostało przeprowadzone na próbie 1000 mieszkańców Małopolski, z podstawowej opieki zdrowotnej było zadowolonych 41% respondentów (oceniana była jakość usług medycznych), niezadowolonych –

26%. Podobnie jak w 2012 roku, również w 2010 roku ocena specjalistycznej opieki zdrowotnej wypadła na tym tle gorzej – prawie 30% oceniło ją jako „bardzo dobrą” i „raczej dobrą” i aż 39% - „bardzo słabą” i „raczej słabą”.

SUBREGIONY:

Najbardziej zadowoleni z podstawowej opieki zdrowotnej są mieszkańcy Podhala i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (odpowiednio 49% i 50% odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), najbardziej niezadowoleni – mieszkańcy Krakowa i Małopolski Zachodniej (odpowiednio 43% i 41% odpowiedzi „zdecydowanie nie” i „raczej nie”).

W zakresie specjalistycznej opieki zdrowotnej również najbardziej są zadowoleni mieszkańcy Podhala i KOM-u (po 29% odpowiedzi), natomiast najmniej – mieszkańcy subregionu tarnowskiego: 58%.

Dostęp do usług publicznych w Małopolsce (#555)

Różnice w ocenach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej mogą wynikać z kilku przyczyn. Jedną z nich może być fakt, że w gminach nie są często świadczone usługi specjalistyczne, po które mieszkańcy muszą jeździć do większych miast. A jak wykazało badanie dostępności do usług publicznych w województwie małopolskim zrealizowane w 2012 roku przez Instytut Nauk Społeczno-Ekonomicznych na zlecenie Małopolskiego Obserwatorium Polityki Rozwoju, w dostępności usług publicznych i koncentracji infrastruktury publicznej w obszarze ochrony zdrowia, dominują duże miasta, jak Kraków, Nowy Sącz oraz Tarnów. Badacze ocenili najwyższą wartość wskaźnika dostępności w powiatach miasta Kraków, miechowski, dąbrowski, proszowski, tatrzański, miasta Nowy Sącz i miasta Tarnów, a najlepiej rozwinięta infrastruktura była w mieście Kraków, powiecie oświęcimskim, bocheńskim, brzeskim, Nowym Sączu i Tarnowie. Wszystkie subregiony w badanym obszarze osiągnęły zbliżone wyniki.

Satysfakcja z usług publicznych – TRANSPORT PUBLICZNY

47%

25%

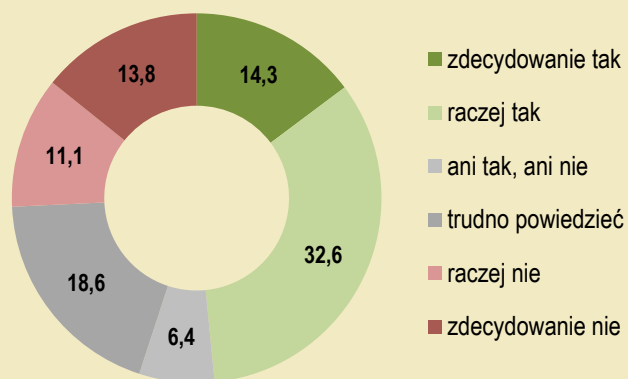
25%

MAŁOPOLSKA:

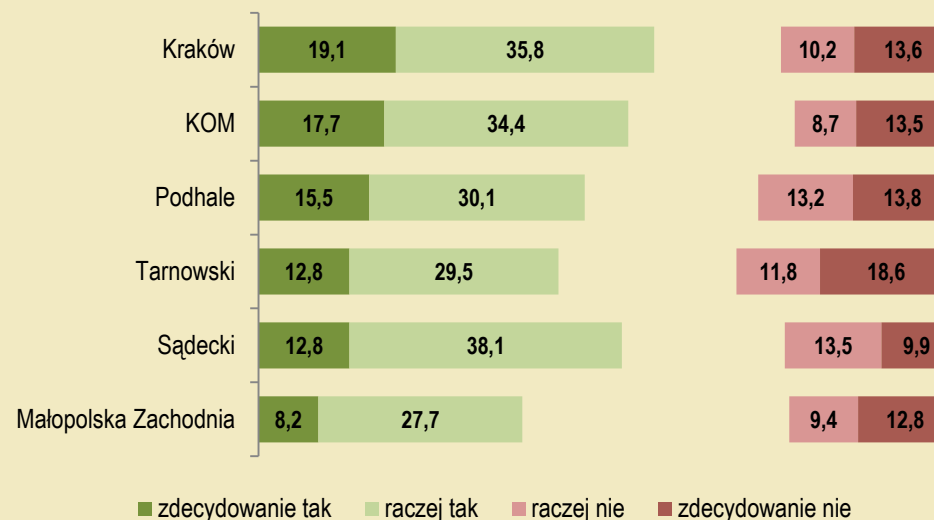
Małopolanie są zadowoleni z transportu zbiorowego – prawie połowa mieszkańców (47%) jest „zdecydowanie zadowolona” lub „raczej zadowolona”. 25% mieszkańców województwa jest „raczej niezadowolonych” lub „zdecydowanie niezadowolonych”.

**Czy jest Pan(i) zadowolony(y/a) z transportu zbiorowego
w miejscu zamieszkania?**

MAŁOPOLSKA

SUBREGIONY

SUBREGIONY:

Spośród mieszkańców subregionów najbardziej zadowoleni z transportu zbiorowego są mieszkańcy Krakowa (55% odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak” na pytanie o to, „Czy jest Pan/i zadowolony/a..?”) i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (52%); najwięcej odpowiedzi „raczej nie” i zdecydowanie nie” udzielili mieszkańcy subregionu tarnowskiego (30%) i podhalańskiego (27%).

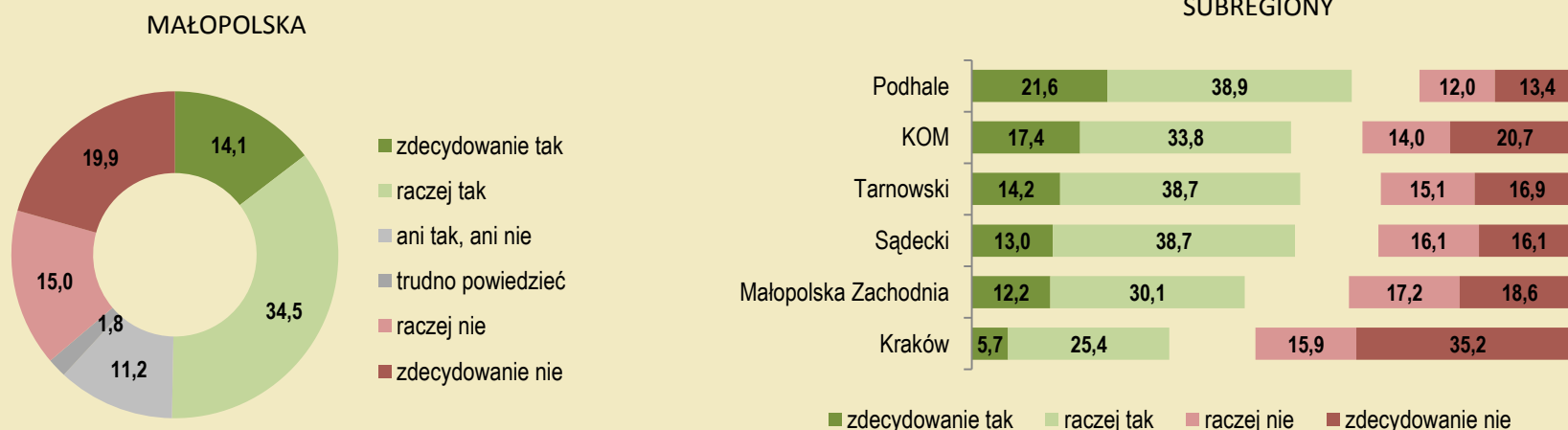

MAŁOPOLSKA:

49% mieszkańców Małopolski deklaruje się po stronie „zdecydowanie” i „raczej” zadowolonych ze stanu dróg w regionie, 35% jest „zdecydowanie” i „raczej” niezadowolonych.

Porównując opinie Małopolan na temat stanu dróg i transportu zbiorowego, można zauważyć, że choć różnica między zadowolonymi nie jest duża (ok. 2 pkt procentowe), to między niezadowolonymi już znaczna (10 pkt procentowych). Trzeba jednak zwrócić uwagę na fakt, że na pytanie o transport zbiorowy aż prawie 19% osób odpowiedziało „trudno powiedzieć” przy niecałych 2% takich odpowiedzi na pytanie o stan dróg. Wynikać to może z faktu, że z dróg korzystają prawie wszyscy i mają wyrobione opinie na ich temat, natomiast z transportu zbiorowego korzysta zdecydowanie mniej mieszkańców Małopolski.

Czy jest Pan(i) zadowolony(y/a) ze stanu dróg w miejscu zamieszkania?

SUBREGIONY:

Opinie na temat stanu dróg w miejscu zamieszkania różnią się znacznie w poszczególnych subregionach – „zdecydowanie” i „raczej” zadowolonych jest 31% mieszkańców Krakowa i aż 60% mieszkańców Podhala; „zdecydowanie” i „raczej” niezadowolonych jest 25,5% mieszkańców Sądeczyny z jednej strony i 51% mieszkańców Krakowa. Przy czym znaczne są również różnice w poszczególnych odpowiedziach – „zdecydowanie” zadowolonych jest np. 6% mieszkańców Krakowa i aż 22% mieszkańców Podhala.

MAŁOPOLSKA:

Małopolanie są zadowoleni z poziomu bezpieczeństwa w miejscu swojego zamieszkania: 66% mieszkańców województwa jest „zdecydowanie” i „raczej” zadowolonych, 18% jest „zdecydowanie” i „raczej” niezadowolonych.

Czy jest Pan(i) zadowolony(y/a) z poziomu bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania?

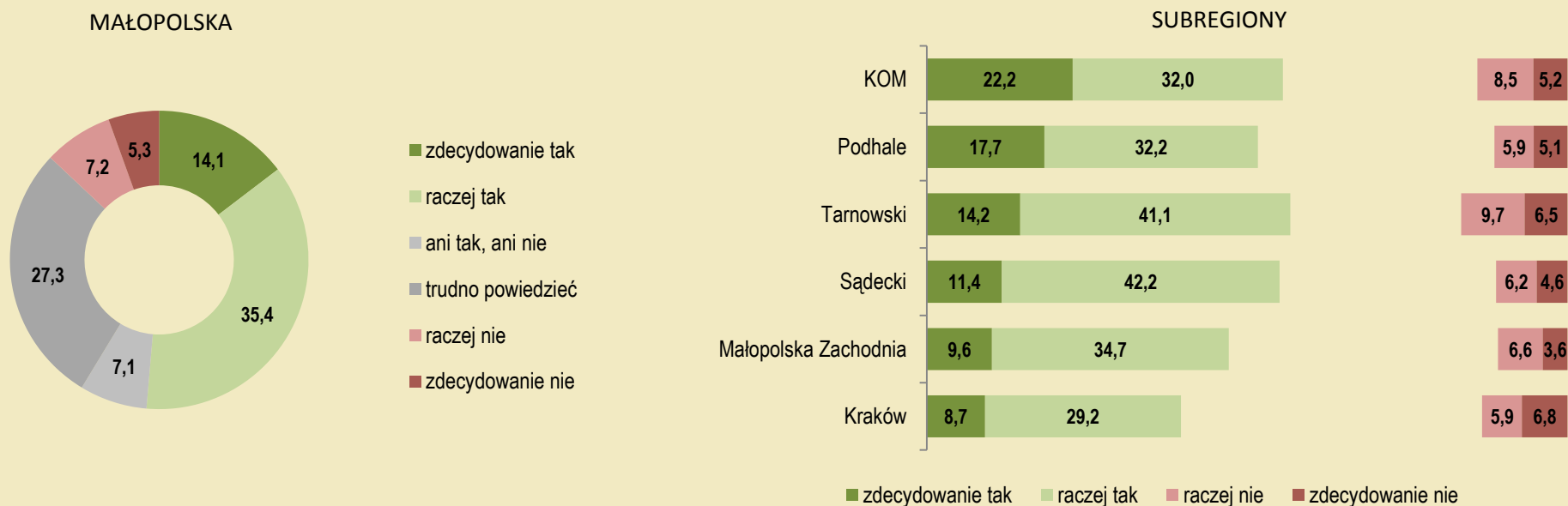
SUBREGIONY:

Największe poczucie bezpieczeństwa mają mieszkańcy subregionu podhalańskiego (na pytanie o zadowolenie, 71% Podhalan odpowiedziało „zdecydowanie tak” i „raczej tak”) oraz Podhala (69%). „Raczej” i „zdecydowanie” niezadowoleni są w największym stopniu mieszkańcy Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (35%).

MAŁOPOLSKA:

Prawie 50% Małopolan jest „zdecydowanie” lub „raczej” zadowolonych z jakości szkolnictwa w miejscu zamieszkania, 12,5% „zdecydowanie” lub „raczej” niezadowolonych, ale aż 27% trudno odpowiedzieć na to pytanie.

Czy jest Pan(i) zadowolony(y/a) z jakości szkolnictwa w miejscu zamieszkania?

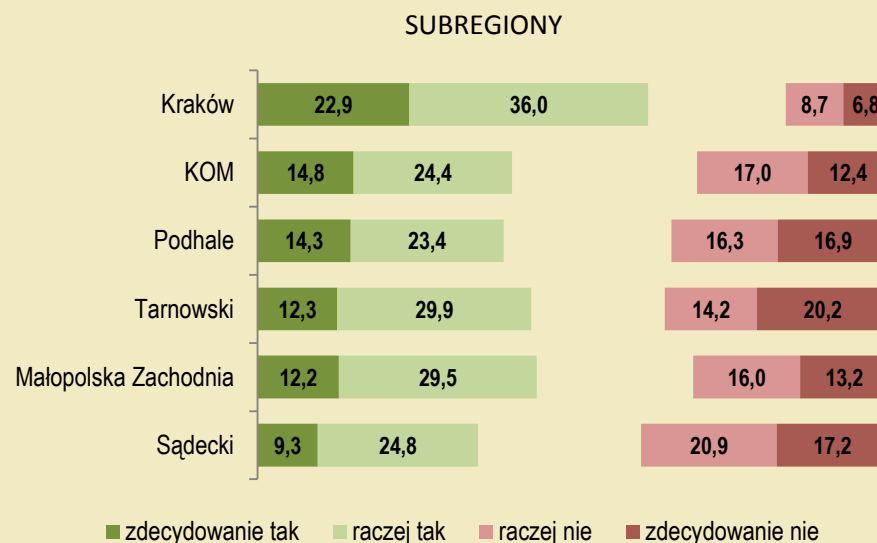
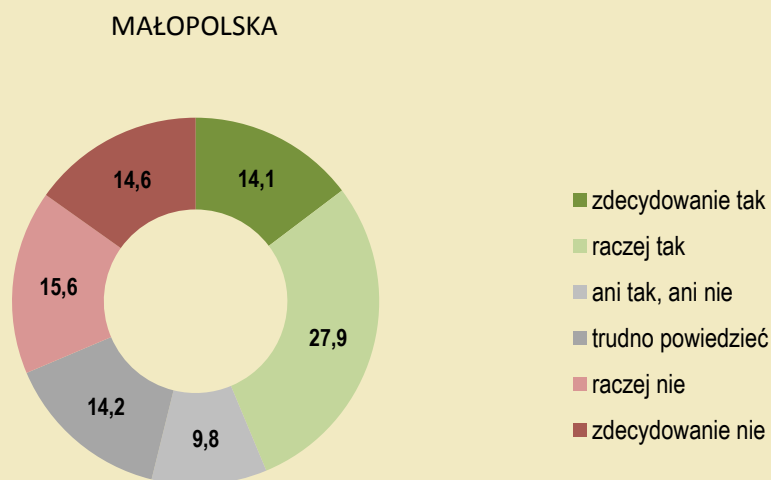
SUBREGIONY:

Z jakości szkolnictwa najbardziej zadowoleni są mieszkańcy subregionu tarnowskiego i Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (odpowiednio 55% i 54% odpowiedzi). Wielu Małopolan (37% mieszkańców Krakowa i 33% mieszkańców Małopolski Zachodniej) nie potrafiło jednoznacznie odpowiedzieć na pytanie o zadowolenie z jakości w tym obszarze.

MAŁOPOLSKA:

Odpowiadając na pytanie dotyczące oferty instytucji kultury w miejscu zamieszkania 42% mieszkańców Małopolski wyraziło zadowolenie z niej (odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”), dla 30% nie jest ona satysfakcjonująca („zdecydowanie nie” i „raczej nie”).

Czy jest Pan(i) zadowolony(y/a) z oferty instytucji kultury?

SUBREGIONY:

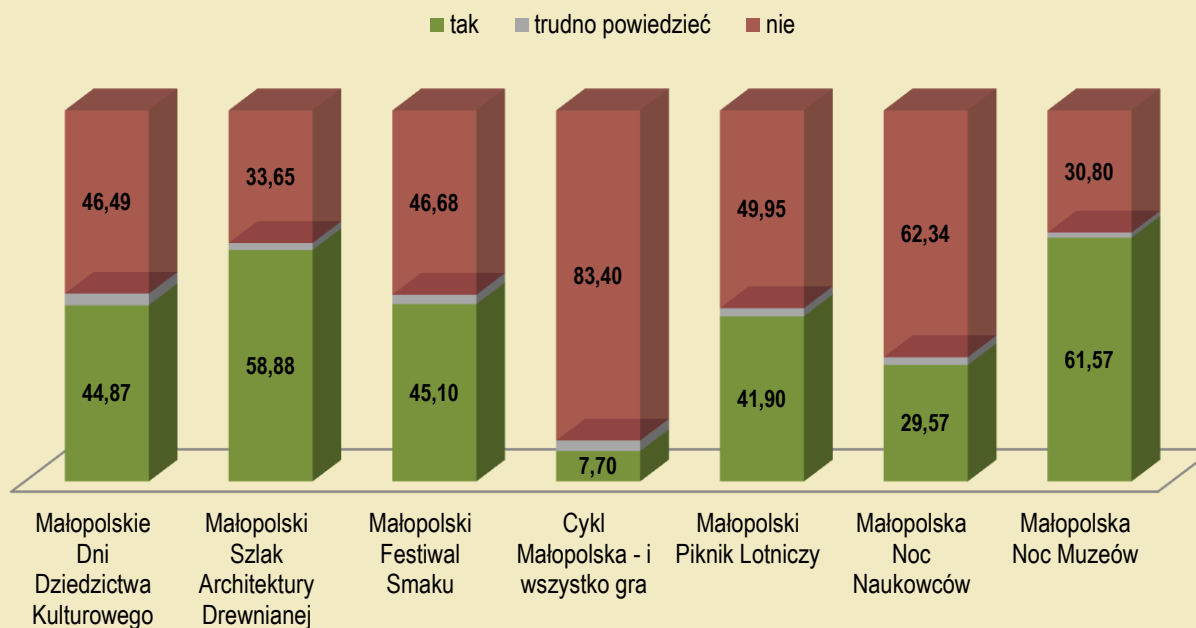
Analizując poziom zadowolenia mieszkańców poszczególnych subregionów z oferty instytucji kultury można zaobserwować zdecydowaną przewagę odpowiedzi pozytywnych w przypadku mieszkańców Krakowa. Odpowiedzi „zdecydowanie tak” oraz „raczej tak” udzieliło w sumie 59% krakowian, co ze względu na bogatą ofertę krakowskich instytucji kultury nie dziwi. Najmniej zadowoleni z oferty kulturalnej są mieszkańcy subregionu sądeckiego (34% pozytywnych opinii na temat oferty kulturowej i aż 38% odpowiedzi negatywnych – „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”).

Flagowe projekty Małopolski

MAŁOPOLSKA:

Respondenci zostali zapytani o to, czy znają konkretne projekty kulturalne realizowane na terenie województwa małopolskiego. Zdecydowanie najwięcej osób zadeklarowało znajomość Małopolskiej Nocy Muzeów (62%) oraz Małopolskiego Szlaku Architektury Drewnianej (59%). Najmniej znany okazał się cykl „Małopolska – i wszystko gra” – jedynie 8% osób przyznało, że o nim słyszało.

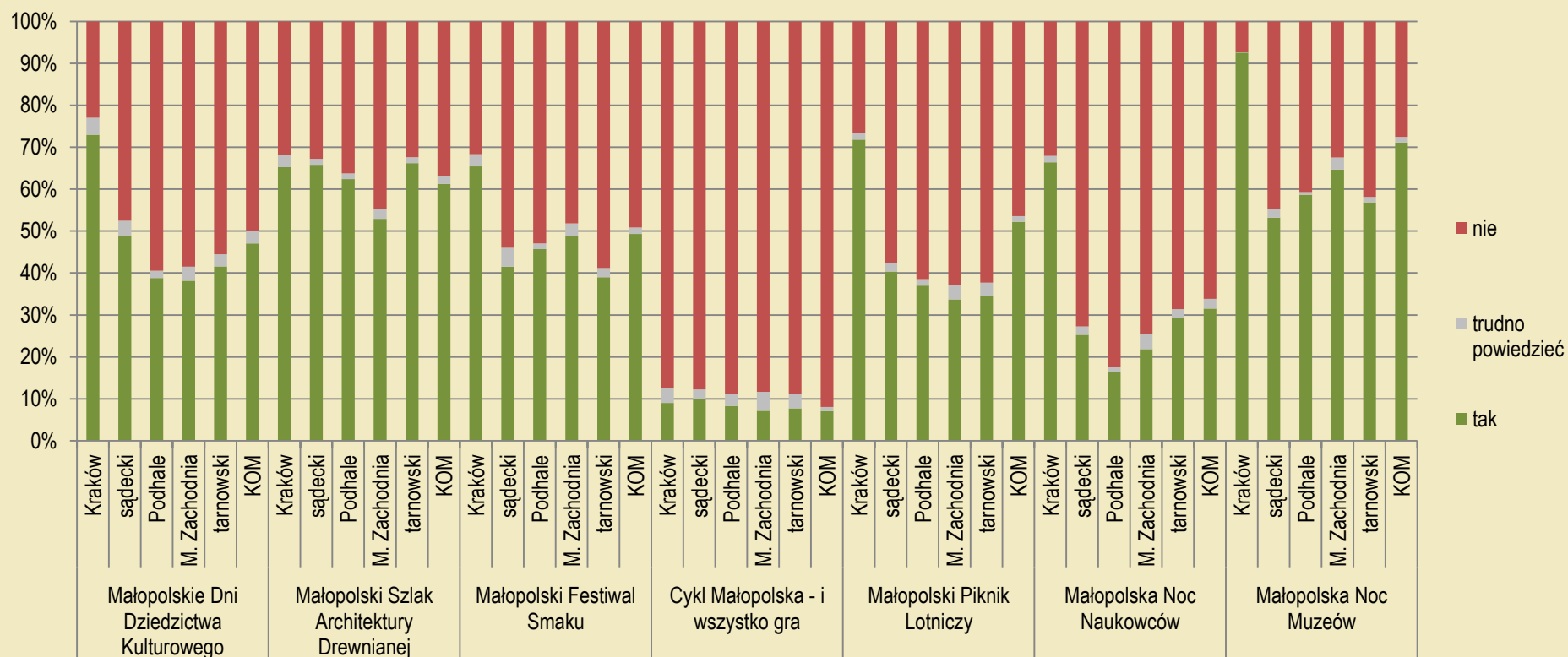
Czy słyszał(a) Pan(i) o następujących wydarzeniach?

SUBREGIONY:

Mieszkańcy Krakowa wypadają najlepiej pod względem znajomości wydarzeń kulturalnych – zaledwie 6,8% krakowian nie słyszało o Małopolskiej Nocy Muzeów, chociaż aż 82% mieszkańców nie zna cyklu „Małopolska – i wszystko gra”. Rozpoznawalność tej imprezy nie jest jednak wysoka we wszystkich subregionach Małopolski. Poza Krakowem znajomość flagowych projektów Małopolski w ofercie kulturalnej nie wygląda zbyt dobrze – spośród wymienionych imprez zdecydowanie najmniej rozpoznawalna, poza cyklem „Małopolska – i wszystko gra” jest Małopolska Noc Naukowców oraz Małopolski Piknik Lotniczy. Najwięcej osób słyszało o Małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej oraz Małopolskiej Nocy Muzeów.

Czy słyszał(a) Pan(i) o następujących wydarzeniach?

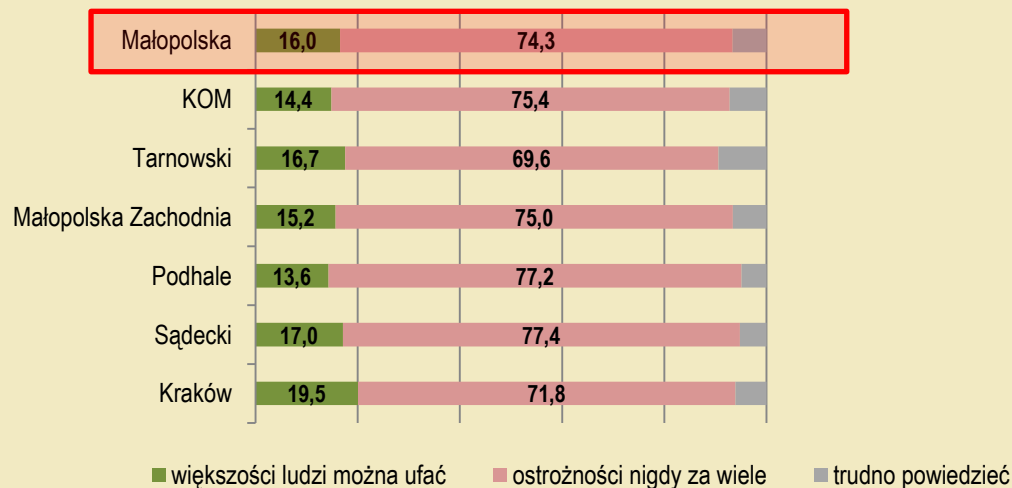
Małopolanie nie są zbyt ufni w stosunku do innych ludzi. Jedynie 16% uważa, że większości ludzi można ufać i aż 74% Małopolan uważa, że „ostrożności nigdy za wiele”.

Diagnoza Społeczna 2011 (#222):

Choć Małopolanie nie przejawiają dużego zaufania do innych ludzi, to i tak województwo wygląda lepiej w tym aspekcie od reszty kraju. W Polsce z opinią, że „większości ludzi można ufać”, zgadzało się zaledwie 10,5% proc. respondentów w 2003 i 2005 r., 11,5% proc. w 2007 r., 13,4 proc. w 2009 r. i tyleż samo w 2011 r.

Czy uważa Pan(i), że można ufać większości ludzi, czy też sądzi Pan(i), że w postępowaniu z nimi ostrożności nigdy za wiele?

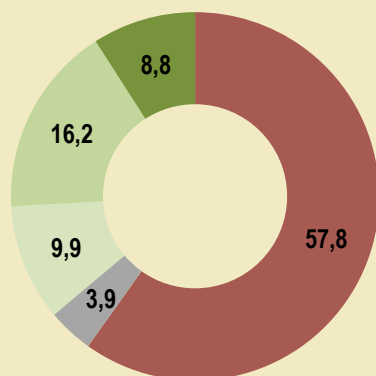

Najwięcej zaufania do innych mają mieszkańcy Krakowa (19,5%) oraz subregionów sądeckiego (17%) i tarnowskiego (16,7%). Najmniej ufni są mieszkańcy Podhala – jedynie 13,6% mieszkańców tego subregionu uważa, że „można ufać większości ludzi”.

Aktywność obywatelska można badać na wiele sposobów. Począwszy od analizowania frekwencji wyborczej aż po zaangażowanie w działania wolontariackie. W badaniach omnibusowych bada się deklaracje obywateli, a nie realne zaangażowanie. W niniejszym badaniu wykorzystano bardzo szeroką definicję zaangażowania. Mimo to niewielu mieszkańców Małopolski angażuje się na rzecz swojej wspólnoty lokalnej. Podobnie sytuacja przedstawia się w subregionach i nie ma między nimi znaczących różnic.

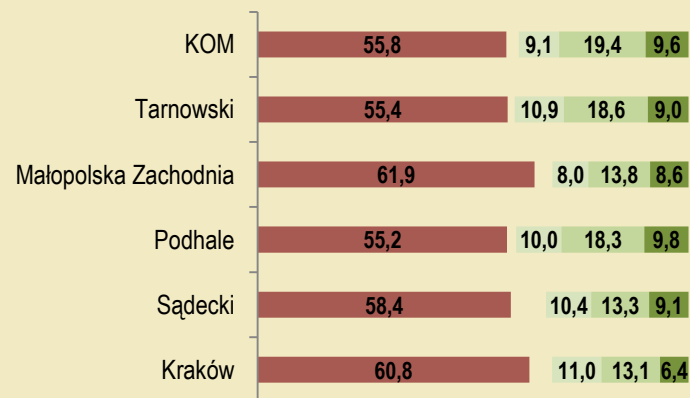
Czy i jak często w trakcie ostatniego roku angażował(a) się Pan(i) na rzecz swojej wspólnoty lokalnej, np. działając w stowarzyszeniu, pisząc skargę, biorąc udział w czynnie społecznym, uczestnicząc w spotkaniu itp.?

MAŁOPOLSKA

■ ani razu ■ trudno powiedzieć ■ przynajmniej raz ■ kilka razy ■ stale (regularnie)

SUBREGIONY

■ ani razu, ■ przynajmniej raz ■ kilka razy ■ stale (regularnie)

Zaufanie do władz lokalnych

46%

18%

32%

46% mieszkańców Małopolski ma zaufanie do władz lokalnych, 32% „raczej” lub „zdecydowanie” go nie ma. Wśród mieszkańców subregionów, największym zaufaniem obdarzają władze lokalne mieszkańcy Podhala, najmniej zaufania do władz mają mieszkańcy subregionów sądeckiego i tarnowskiego.

Czy ogólnie rzecz biorąc ma Pan(i) zaufanie czy też nie ma zaufania do lokalnych władz w Pana(i) gminie?

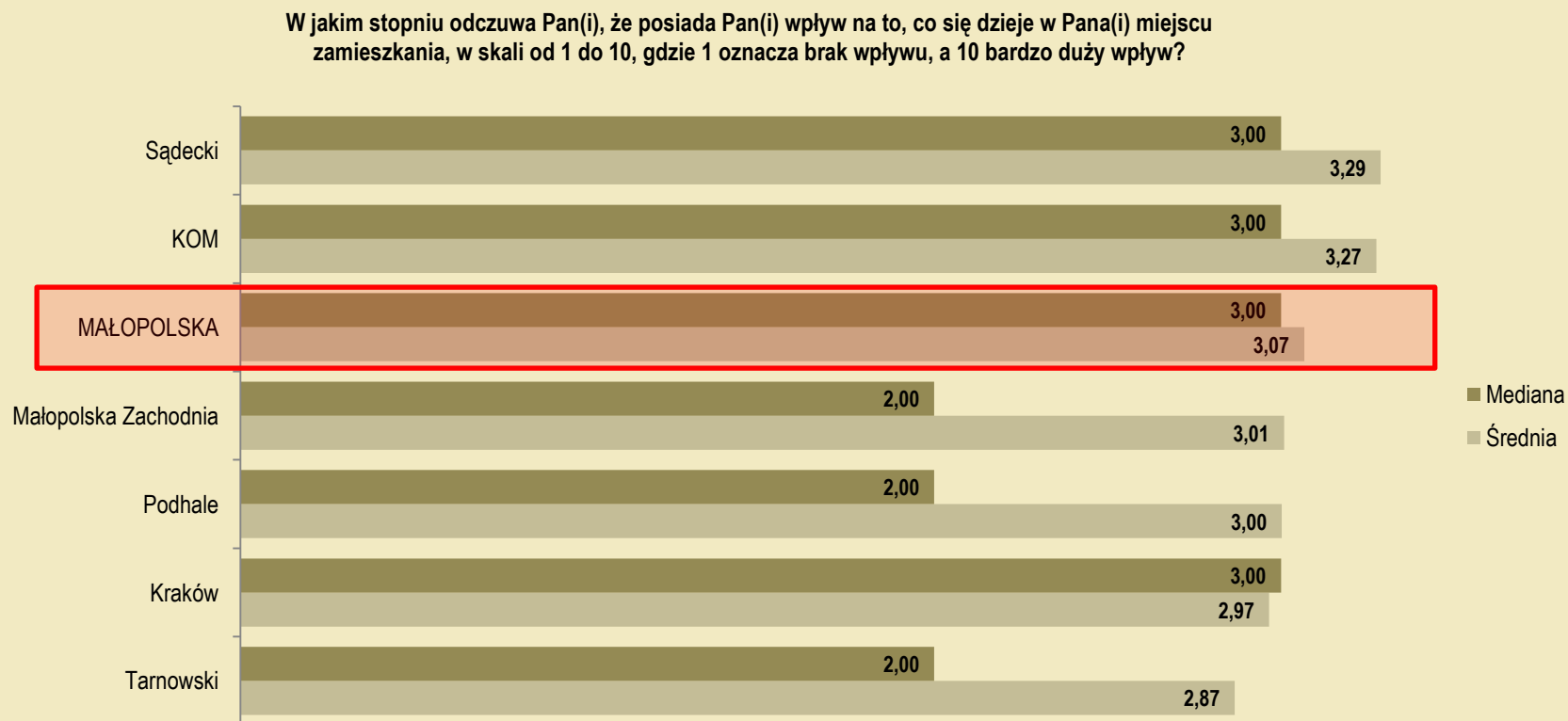

W badaniu tylko 16% osób uznało, że większości osób można ufać i aż 46,5% osób uznało, że raczej ufa władzom lokalnym.

Poczucie wpływu

Małopolanie mają znikome poczucie wpływu na to, co się dzieje w miejscu zamieszkania. Analizy opinii mieszkańców Małopolski nie odbiegają od opinii Polaków na temat wpływu na sprawy publiczne. Wynika to generalnie ze słabej kondycji kapitału społecznego wśród Polaków.

Poniższy wykres pokazuje odpowiedzi w Małopolsce i jej subregionach. Średnio w województwie poczucie wpływu na zaproponowanej skali wynosiło 3,07, najwyższy poziom odpowiedzi odnotowano w subregionie sądeckim, a najniższy w tarnowskim.

Znajomość języków obcych

Małopolanie dość słabo znają języki obce – na prawie 3 tys. przebadanych osób - aż 44,6% nie zna żadnego obcego języka. Najpopularniejszym językiem jest angielski, którego znajomość deklaruje 3 na 10 mieszkańców Małopolski. Dla nieco ponad połowy z tych osób (16,3% ogółu Małopolan)- język angielski jest jedynym znanym językiem obcym. Drugim bardzo popularnym językiem jest rosyjski w którym porozumiewać potrafi się co piąty Małopolanin. Ponownie dla ponad połowy z tych osób (12,3% ogółu Małopolan) jest to jedyny znany język obcy. Ponad 24% respondentów zna inny język niż angielski.

Najpopularniejsze języki

	Odsetek Małopolan znających dany język
angielski	29,77%
rosyjski	21,37%
niemiecki	15,60%
francuski	2,89%
włoski	1,53%
słowacki	0,76%
hiszpański	0,73%

Odsetek osób znających język angielski jest bardzo związany z wiekiem. Wśród osób młodych do 24 roku życia jego znajomość deklaruje 73% badanych, w kolejnej kategorii do 44 roku życia już tylko 34%. Między 45 a 59 rokiem życia angielski zna tylko 20% badanych, a wśród osób 60+ już tylko 11%.

Jakość życia i spójność społeczna 2011 GUS

Wg badania GUS z 2011r. 41,3% Polaków nie mówi w żadnym języku obcym. 34% zna język angielski, 28,2% rosyjski, 20% niemiecki. W porównaniu z tym badaniem wyniki zaprezentowane w niniejszym raporcie wypadają gorzej. Nie można zapomnieć, że sposób zadawania pytań może tu mieć duże znaczenie. Dodatkowo wyniki GUS przedstawione są na razie tylko w wersji „wstępnej analizy”.

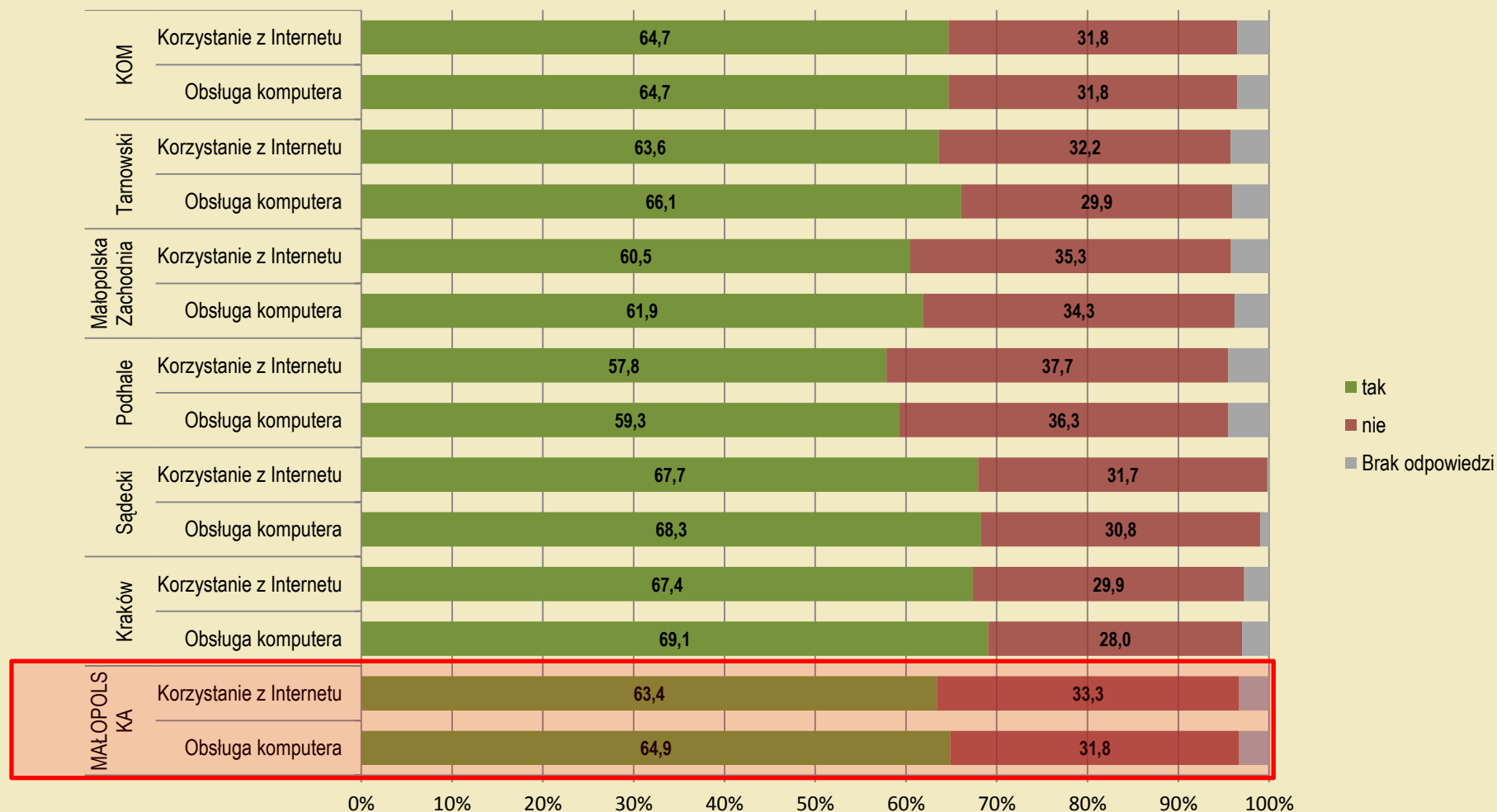
Obsługa komputera i korzystanie z Internetu

65%

32%

Prawie 65% Małopolan odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy w ciągu ostatniego tygodnia korzystali z komputera i z Internetu. W analizie poszczególnych przedziałów widać jednak nieznaczne różnice w korzystaniu z tych technologii - bardziej powszechne, szczególnie u osób powyżej 60. roku życia, na emeryturze, nie pracujących, jest korzystanie z komputera niż z Internetu.

Czy w ciągu ostatniego tygodnia korzystał(a) Pan(i) z komputera i z Internetu w pracy lub w domu?

Z komputera i z Internetu częściej korzystają mężczyźni niż kobiety, choć różnice tu nie są znaczne. Osoby w wieku 18-24 lat są najliczniejszą grupą wiekową korzystającą z nowych technologii – 93% osób w tej grupie odpowiedziało twierdząco na pytania: „Czy w ciągu ostatniego tygodnia korzystał(a) Pan(i) z komputera (i „z Internetu”) w pracy lub w domu?”. Wraz ze wzrostem wieku, spada liczb osób korzystających z komputera i z Internetu – jedynie 34% osób w wieku powyżej 60. lat korzysta z tych technologii. Osoby pracujące (również te na emeryturze czy pobierający rentę) częściej korzystają z nowych technologii niż osoby niepracujące. Co ciekawe, dochody nie mają większego wpływu na korzystanie z komputera i z Internetu – co prawda osoby z dochodami netto powyżej 1400 zł są grupą najliczniej korzystającą z nowych technologii, to jednak zbliżony jest procent osób – zarówno z dochodami poniżej 600 zł netto jak i w przedziale 1001-1400 zł netto, dla których nowe technologie są czymś powszednim.

Diagnoza Społeczna 2011 (#222):

W 2003 roku zaledwie 14% osób w wieku 16 i więcej lat korzystało zarówno z telefonów komórkowych, komputerów i Internetu. Obecnie komórkę posiada ponad 85% Polaków, z sieci korzysta 60%, a 55% korzysta ze wszystkich tych technologii.

Skojarzenia z Małopolską

Małopolska kojarzy się respondentom bardzo pozytywnie. Na prośbę o wymienienie maksymalnie trzech określeń, które najlepiej pasują do Małopolski, 81,6% odpowiedzi było pozytywnych, jedynie 10,5% - negatywnych i 22% - neutralnych (jest to procent respondentów wymieniających skojarzenia – pozytywne, neutralne, negatywne; można było udzielić do trzech odpowiedzi, stąd procenty nie sumują się do 100; braki odpowiedzi pominięto).

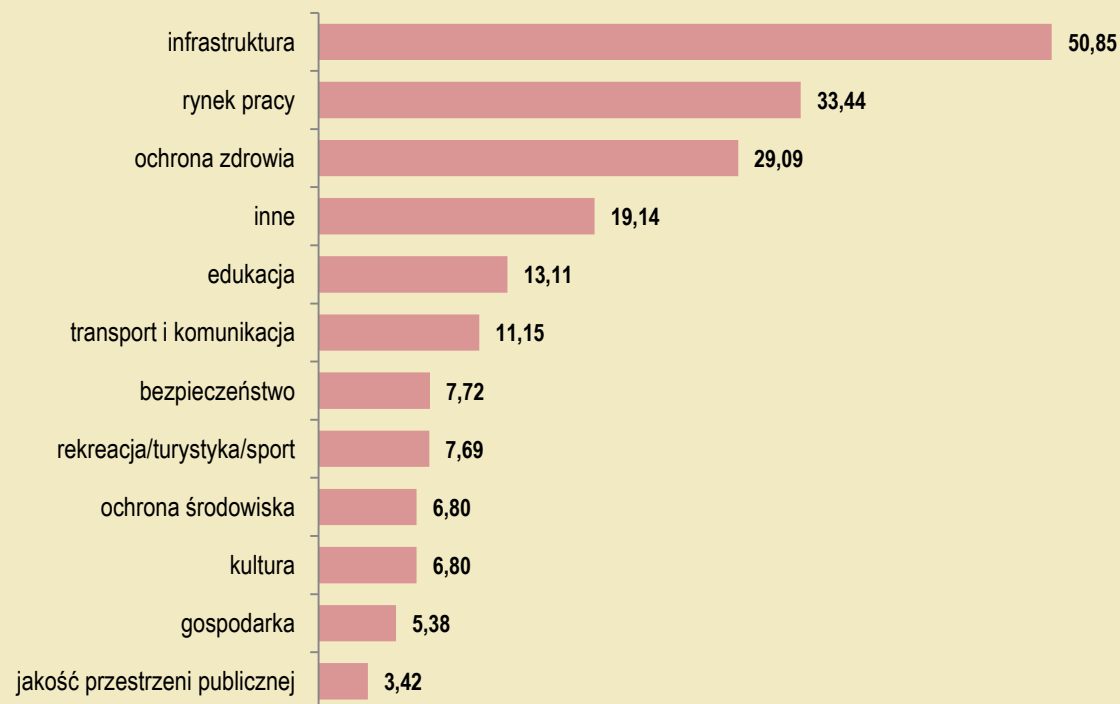
Najczęściej pojawiające się skojarzenia z Małopolską:

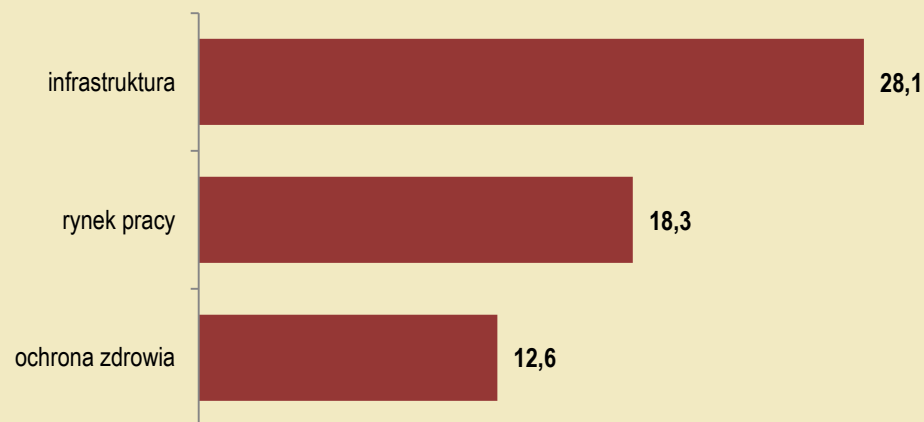
Główne problemy Małopolski

Najczęściej wymienianym problemem, z którym powinny się zmierzyć władze Małopolski, jest, według Małopolan, infrastruktura. Choć w tej kategorii zawarta jest również infrastruktura kolejowa, to jednak większość ankietowanych zwracała uwagę na drogi jako najważniejszą przeszkodę w rozwoju regionu. W drugiej kolejności wymienione były problemy z obszaru rynku pracy (głównie bezrobocie). Prawie 30% Małopolan uważa, że istotne jest również poprawa w obszarze ochrony zdrowia. Często wymieniane były również problemy z obszaru edukacji (jakość nauczania w szkołach, dostęp do przedszkoli, żłobków) oraz transportu i komunikacji.

Poniższy wykres przedstawia procent respondentów wymieniających problem z danego obszaru. Można było udzielić do trzech odpowiedzi, stąd procenty nie sumują się do 100. Braki odpowiedzi pominięto.

„Ranking” trzech najważniejszych problemów wskazywanych przez Małopolan jako pierwsze jest tożsamy z odsetkiem wskazań obszarów problemowych. W pierwszym odruchu najczęściej wymieniano infrastrukturę, rynek pracy i ochronę zdrowia.

W poszczególnych subregionach postrzeganie najważniejszych problemów Małopolski jest bardzo zbliżone. Jedynym subregionem, który odróżnia się od innych, jest Kraków, gdzie na pierwszych trzech miejscach najważniejszych problemów Małopolski zostały wymienione: infrastruktura, ochrona zdrowia oraz transport i komunikacja.

Nota metodologiczna

Badanie opinii mieszkańców Małopolski na temat istotnych dla rozwoju województwa obszarów działań samorządu wojewódzkiego zostało przygotowane przez Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju i Małopolskie Obserwatorium Gospodarki, a jego realizacja techniką wywiadu telefonicznego wspomaganego komputerowo (CATI) została zlecona w drodze przetargu nieograniczonego Międzynarodowej Wyższej Szkole Logistyki i Transportu we Wrocławiu.

Wyniki przedmiotowego badania służyć mają ocenie prowadzonych w województwie polityk publicznych, w tym ocenie jakości podstawowych usług publicznych oraz dostarczyć praktycznych informacji potrzebnych w zarządzaniu rozwojem. Celem badania było ponadto pokazanie zróżnicowania opinii w subregionach (oraz w dodatkowo wydzielonym z KOM-u Krakowie), co ma być wskazówką dla określenia najbardziej istotnych wyzwań stojących przed polityką rozwoju w poszczególnych częściach województwa.

Ankiety zostały przeprowadzone w dniach od 30.10.2012 do 29.11.2012. W związku z tym, że pojawiły się trudności z uzyskaniem opinii zwłaszcza od osób młodych (operatem był operat telefonów stacjonarnych), zastosowano wagi postratyfikacyjne. Duża liczba mężczyzn do 44. roku życia odmawiała udzielenia odpowiedzi.

Operat, który posłużył w badaniu, pochodził z 2010/2011 roku. Stopa zwrotu wyniosła 25 proc. dla całego województwa (spośród subregionów, najwyższa stopa, 27-procentowa, była w subregionie tarnowskim, najniższa, 22-procentowa, w subregionie podhalańskim).

Zrealizowano 2947 ankiet.

Wykonawca przeprowadził wywiady CATI w każdym z 6 obszarów terytorialnych. Obszary terytorialne zostały wyróżnione zgodnie z nową strategią województwa z dodatkowym wyłączeniem miasta Krakowa. W nich skład wchodzi:

- a. Kraków;
- b. pozostała część Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki);
- c. subregion tarnowski (miasto Tarnów oraz powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski);
- d. subregion sądecki (miasto Nowy Sącz oraz powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki);
- e. subregion podhalański (powiaty: nowotarski, suski, tatrzański);

f. Małopolska Zachodnia (powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, wadowicki).

Dobór próby miał charakter doboru losowego warstwowego nieproporcjonalnego gospodarstw domowych.

Jednokrotne badanie tego rodzaju daje nam wynik, który bardzo trudno interpretować, nie mając ani odniesienia do innych regionów, ani do szeregu wyników w czasie. Dlatego prawdziwa wartość uzyskiwanych wyników badań opinii ujawnia się i rośnie z czasem. Dotyczy to zarówno projektów badania opinii o charakterze krajowym (cykliczne badania CBOS, Diagnoza Społeczna), jak i badań o szerszym zasięgu (European Social Survey, World Values Survey). Dlatego też Małopolskie Obserwatorium Polityki Rozwoju planuje przeprowadzać podobne badanie rokrocznie. Z założenia część pytań ma być powtarzana co roku, część może być powtarzana z mniejszą częstotliwością. Mogą się wreszcie pojawiać pytania okazjonalne, związane z realizacją przez samorząd województwa konkretnych projektów lub wystąpieniem specyficznych problemów i wyzwań.